

РОЛЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ У ЗМІЦНЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Цифрова трансформація економіки України розширює можливості для соціально-економічного зростання та зміцнення безпеки як окремого підприємства, так і всієї держави в глобальному середовищі [1].

Дослідження показують, що цифрові технології, такі як штучний інтелект, обробка даних, Інтернет речей та блокчейн, можуть значно покращити економічну безпеку підприємств. Ці технології дозволяють підприємствам ефективніше управляти даними, автоматизувати процеси та зменшити витрати. Вони також допомагають зменшити ризики в області кібербезпеки шляхом виявлення вразливостей та запобігання кібератакам. Загалом, використання цифрових технологій сприяє зміцненню економічної безпеки підприємств.

Розглянемо які цифрові технології на сьогодні найчастіше використовуються для зміцнення економічної безпеки підприємництва:

1. Кібербезпека: захист важливої інформації від кібератак та зловмисних дій. Кібербезпека є критично важливою технологією для забезпечення й зміцнення економічної безпеки підприємств. Як приклади це:

- захист від кібератак: кіберзлочинці можуть намагатись зламати системи підприємств для викрадення конфіденційної інформації або пошкодження даних. Захист від таких атак допомагає підприємствам уникнути фінансових втрат і зберегти довіру клієнтів;

- безпека транзакцій: у сучасному цифровому світі багато операцій, таких як фінансові транзакції, здійснюються онлайн. Кібербезпека допомагає захищати ці транзакції від шахраїв та зловмисників;

- захист конфіденційності даних: підприємства зберігають значну кількість конфіденційної інформації про своїх клієнтів та операції. Кібербезпека забезпечує конфіденційність цих даних і уникнути їх незаконного доступу.

2. Хмарні технології: зберігання та обмін даними в хмарних сервісах для забезпечення доступності та безпеки. Хмарні технології відіграють вирішальну роль у підвищенні економічної безпеки бізнесу, надаючи економічно ефективні та масштабовані рішення:

- економія коштів: хмарні технології позбавляють компаній необхідності інвестувати в дорогу апаратну та програмну інфраструктуру. Економічно ефективне рішення дозволяє підприємствам більш ефективно розподіляти ресурси, заощаджуючи гроші в довгостроковій перспективі;

- масштабованість: хмарні технології дозволяють компаніям швидко збільшувати або зменшувати свої ресурси залежно від попиту. Ця гнучкість дозволяє підприємствам адаптуватися до мінливих ринкових умов і гарантує, що вони платять лише за ті ресурси, які їм потрібні;

- безпека даних: хмарні технології забезпечують надійні заходи безпеки даних, включаючи шифрування та контроль доступу, щоб захистити конфіденційну інформацію від несанкціонованого доступу або порушень даних. Це допомагає компаніям підтримувати цілісність своїх даних і відповідати нормативним вимогам;

- співпраця: хмарні технології полегшують співпрацю між співробітниками, партнерами та клієнтами, забезпечуючи спілкування та обмін інформацією в реальному часі. Це підвищує продуктивність та інновації в організації.

3. Аналітика даних: використання алгоритмів та штучного інтелекту (ШІ) для аналізу даних та прогнозування економічних тенденцій. Аналітика даних відіграє вирішальну роль у зміцненні економічної безпеки бізнесу, надаючи цінну інформацію та допомагаючи приймати обґрунтовані рішення. Приклади того, як аналітика даних може принести користь підприємствам:

- прогностична аналітика. Аналізуючи історичні дані, підприємства можуть передбачати майбутні тенденції, поведінку споживачів і ринкові умови. Це дає їм змогу передбачати ризики й можливості та відповідно розробляти стратегію для забезпечення економічної стабільності;

- виявлення шахрайства: інструменти аналізу даних можуть виявляти аномалії у фінансових транзакціях і моделі, які вказують на потенційне шахрайство або порушення безпеки. Це допомагає підприємствам захистити свої активи та запобігти фінансовим втратам;

- оптимізація ланцюга поставок: аналітика даних може оптимізувати операції ланцюга постачання шляхом аналізу рівня запасів, прогнозів попиту та графіків виробництва. Це забезпечує ефективний розподіл ресурсів і мінімізує витрати, тим самим підвищуючи економічну безпеку;

- сегментація клієнтів: аналізуючи дані клієнтів, підприємства можуть сегментувати свою клієнтську базу відповідно до демографічних показників, уподобань і купівельної поведінки. Це дозволяє проводити цільові маркетингові кампанії та персоналізовані послуги, що сприяє підвищенню задоволеності та лояльності клієнтів.

Використання ШІ грає важливу роль у зміцненні економічної безпеки підприємництва, що підтверджується наступними прикладами:

- автоматизація процесів: ШІ може використовуватися для автоматизації повсякденних завдань, що дозволяє підприємствам заощаджувати час і ресурси, а також зменшувати можливі помилки;

- прогнозування попиту: за допомогою аналізу даних і машинного навчання ШІ може допомогти підприємствам прогнозувати попит на їхні товари або послуги, що дозволяє зберігати необхідні запаси і уникнути втрат;

- оптимізація ціноутворення: ШІ допоможе підприємствам аналізувати конкурентні ціни й оптимізувати свої ціни для максимізації прибутку.

4. Інтернет речей (IoT): підключення пристроїв та обладнання для збору даних про роботу підприємства та оптимізації процесів. IoT дозволяє підприємствам оптимізувати виробничі процеси, ефективно використовувати ресурси та підвищувати якість продукції. Приклади використання IoT для зміцнення економічної безпеки підприємств:

- моніторинг обладнання: встановлення датчиків IoT на промислове обладнання дозволяє вчасно виявляти поломки або несправності, що дозволяє зменшити витрати на ремонт та уникнути невиробничих втрат;

- управління запасами: IoT допомагає автоматизувати процес управління запасами, виявляючи необхідність поповнення запасів або вчасно попереджаючи про знехтування матеріалів;

- моніторинг якості: з використанням датчиків IoT можна прослідковувати якість продукції на кожному етапі виробництва, що дозволяє уникнути виробничих дефектів та втрат;

- оптимізація логістики: IoT допомагає виробникам в управлінні поставками, впровадженні систем відстеження та моніторингу, що робить логістику більш ефективною та економічно вигідною.

5. Блокчейн: забезпечення безпеки та недоторканості фінансових операцій та документообігу. Застосування цих технологій допомагає підприємствам збільшувати ефективність, знижувати ризики та підвищувати конкурентоспроможність на ринку. Звісно, блокчейн технології можуть використовуватись для зміцнення економічної безпеки підприємництва. Наприклад, вони дозволяють створити безпечну та надійну систему для зберігання фінансових даних, транзакцій та контрактів. Крім того, блокчейн може полегшити процес верифікації та підтвердження ідентичності учасників угод, що також сприяє забезпеченню економічної безпеки підприємства.

Отже, з впровадженням цифрових технологій підприємства можуть покращити свою конкурентоспроможність, забезпечити більшу точність і швидкість у виробничих процесах, забезпечити безпеку своїх даних та інформації, а також швидко реагувати на зміни на ринку й прогнозувати майбутні тенденції.

Перелік використаної літератури

1. Цифрова трансформація економіки України в умовах війни. Серпень - вересень 2024 року. – [Електронний ресурс]: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/tsyfrova-transformatsiya-ekonomiky-ukrayiny-v-umovakh-viyny-serpen-veresen>.